

SEKTOR ZA INFORMISANJE I DOKUMENTACIJU (SID)

**INFORMACIJA O SAOBRAĆAJNIM/PROMETNIM
NEZGODAMA, NJIHOVIM UZROCIMA I POSLJEDICAMA
U BOSNI I HERCEGOVINI U 2018. GODINI**

April/Travanj 2018. godine

SADRŽAJ

SADRŽAJ	1
UVOD	2
STANJE BEZBJEDNOSTI/SIGURNOSTI DRUMSKOG/CESTOVNOG SAOBRAĆAJA/PROMETA U BiH	
SAOBRAĆAJNE/PROMETNE NEZGODE U BIH.....	2
POSLJEDICE SAOBRAĆAJNIH/PROMETNIH NEZGODA	5
UZROCI I MJESTO NASTANKA SAOBRAĆAJNIH/PROMETNIH NEZGODA	9
ZAKLJUČAK	9

1. UVOD

Sektor za informisanje/informiranje i dokumentaciju Bosanskohercegovačkog auto - moto kluba (SID BIHAMK) sistematski prikuplja dostupne podatke iz oblasti saobraćaja/prometa, koristeći pri tome sve relevantne izvore sa ciljem pravovremenog i detaljnog informisanja/informiranja javnosti.

Postojanje različitih institucija sa podijeljenom nadležnosti u oblasti bezbjednosti/sigurnosti drumskog/cestovnog saobraćaja/prometa otežava prikupljanje podataka, što svakako utiče na tačnost prezentiranih podataka.

No, ipak cijenimo da unatoč mogućim nepreciznostima Informacija nudi značajne podatke za ukupno sagledavanje stanja bezbjednosti/sigurnosti drumskog/cestovnog saobraćaja/prometa u Bosni i Hercegovini.

Podaci o saobraćajnim/prometnim nezgodama, uzrocima i posljedicama prikupljeni su od nadležnih MUP-ova (FUP, kantonalna/županijska MUP, MUP RS i MUP Brčko Distrikta) i ostalih institucija iz oblasti cestovne sigurnosti (Agencija za bezbjednost saobraćaja RS).

STANJE BEZBJEDNOSTI/SIGURNOSTI DRUMSKOG/CESTOVNOG SAOBRAĆAJA/PROMETA

SAOBRAĆAJNE/PROMETNE NEZGODE U BIH

U skladu sa prikupljenim statističkim podacima od nadležnih institucija (FMUP, MUP RS, MUP Brčko Distrikta, MUP kantona, Agencija za bezbjednost saobraćaja RS), na bosanskohercegovačkim putevima/cestama u protekloj 2018. godini dogodilo se ukupno **36.672** saobraćajnih/prometnih nezgoda od kojih je zabilježeno **7.494** saobraćajnih/prometnih nezgoda sa poginulim i povrijeđenim/ozlijeđenim licima/osobama, te **29.178** saobraćajnih/prometnih nezgoda sa materijalnom štetom.

U saobraćajnim/prometnim nezgodama u Bosni i Hercegovini život je izgubilo **277** lica/osoba, dok je **10.403** lica/osoba zadobilo teže ili lakše tjelesne povrede/ozljede. U tabeli 1. dat je detaljan prikaz ukupnog broja saobraćajnih/prometnih nezgoda u BiH i Distriktu Brčko za period 2014.-2018.godina.

PODRUČJE	UKUPAN BROJ SAOBRAĆAJNIH/PROMETNIH NEZGODA(SN)				BROJ SN SA POGINULIM/POVRIJEĐENIM/OZL. LICIMA/OSOBAMA				BROJ SN SA MATERIJALNOM ŠTETOM			
	2015	2016	2017	2018	2015	2016	2017	2018	2015	2016	2017	2018
FEDERACIJA BIH	28.960	29.477	27.689	25.771	5.084	5.150	4.731	4.748	23.876	24.227	22.958	2.1023
REPUBLIKA SRPSKA	9.295	9.783	9.637	10.634	2.396	2.439	2.244	2.589	6.899	7.344	7.393	8.045
BRČKO DISTRIKT	404	283	302	267	147	127	160	157	257	156	142	110
UKUPNO	38.659	39.543	37.628	36.672	7.627	7.716	7.135	7.494	31.032	31.827	30.493	29.178

Tabela 1. Pregled saobraćajnih/prometnih nezgoda za period 2015.- 2018. godina

Tokom protekle 2018.godine registrovano/registirano je **956** nezgoda manje u odnosu na 2017. godinu, što izraženo u postocima/procentima prikazuje smanjenje ukupnog broja saobraćajnih/prometnih nezgoda za **2,54 %**. Broj saobraćajnih/prometnih nezgoda sa poginulim/povrijeđenim/ozlijeđenim licima je povećan i to za **359** saobraćajnih nezgoda ili **5,03 %**. Kada su u pitanju saobraćajne/prometne nezgode sa materijalnom štetom u protekloj godini registrovano/registirano je **1.315** nezgoda manje u odnosu na 2017.godinu, odnosno **4,31 %**, što je djelimično posljedica i sve češće upotrebe Evropskog obrasca za saobraćajne negode od strane vozača koji su učestvovali u saobraćajnoj nezgodi sa manjom materijalnom štetom.

Iz naprijed navedenih činjenica, zaključujemo da je trend smanjenja ukupnog broja saobraćajnih/prometnih nezgoda iz 2017. godine nastavljen i tokom protekle godine. Prema navedenim podacima možemo zaključiti da se na području BiH dnevno tokom 2018. godine događalo u prosjeku nešto više od **100** saobraćajnih/prometnih nezgoda, od toga više od **20** saobraćajnih/prometnih nezgoda sa poginulim/povrijeđenim/ozlijeđenim licima/osobama.

U sljedećoj tabeli dat je detaljan prikaz saobraćajnih/prometnih nezgoda po kantonima u Federaciji BiH.

PODRUČJE	UKUPAN BROJ SAOBRAĆAJNIH/PROMETNIH NEZGODA (SN)				BROJ SN SA POGINULIM/POVRIJEĐENIM/OZL. LICIMA/OSOBAMA				BROJ SN SA MATERIJALNOM ŠTETOM			
	2015	2016	2017	2018	2015	2016	2017	2018	2015	2016	2017	2018
Kanton Sarajevo	11.475	11.367	10.438	9.258	900	901	786	805	10.577	10.466	9.652	8.453
SBK	3.311	3.374	3.260	3.023	464	419	447	373	2.847	2.955	2.813	2.650
BPK	63	59	40	73	29	30	18	14	34	29	22	59
Posavski kanton	265	238	248	232	83	70	78	78	182	168	170	154
ZHK	668	733	665	770	289	302	273	301	379	431	392	469
HNK	2.127	2.325	2.016	1.904	613	681	552	530	2.127	1.644	1.464	1.374
USK	3.027	3.188	3.021	2.439	609	617	573	638	2.418	2.571	2.448	1.801
Tuzlanski kanton	2.739	2.890	2.984	3.132	1.233	1.267	1.266	1.271	1.506	1.623	1.718	1.861
ZDK	4.580	4.495	4.251	4.202	734	722	621	609	3.846	3.773	3.630	3.593
Kanton 10	723	708	766	738	130	141	117	129	593	567	649	609
FEDERACIJA BiH	28.960	29.377	27.689	25.771	5.084	5.150	4.731	4.748	23.876	24.227	22.958	21.023

Tabela 2. Pregled saobraćajnih/prometnih nezgoda u FBiH po kantonima

Iz predhodne tabele možemo vidjeti da se najveći broj saobraćajnih/prometnih nezgoda na području Federacije BiH u 2018. godini dogodio na području **Kantona Sarajevo**, sa procentualnim učešćem od oko **35,9 %**, zatim slijede **Zeničko-dobojski kanton** sa procentualnim učešćem od oko **16,3 %**, **Tuzlanski kanton** sa procentualnim učešćem od **12,15%**, **Srednjobosanski kanton** sa procentualnim učešćem od **11,7 %**, itd.

Ukoliko posmatramo kretanje broja saobraćajnih/prometnih nezgoda pojedinačno po kantonima u Federaciji BiH, posebno zabrinjava stanje u Tuzlanskom kantonu gdje broj saobraćajnih/prometnih nezgoda u posmatranom periodu konstantno raste, dok je u Zapadnohercegovačkom kantonu došlo do većeg povećanja ukupnog broja nezgoda tokom protekle godine, a u ostalim kantonima primjetno je smanjenje broja saobraćajnih nezgoda.

POSljedICE SAobraćAJNIH/PromETNIH NEZGoda

U protekloj 2018. godini, u saobraćajnim/prometnim nezgodama u Bosni i Hercegovini život je izgubilo **277** lica/osoba, **1.653** lica/osoba je teže povrijeđeno/ozlijeđeno, dok je **8.750** lica/osoba pretrpjelo lakše tjelesne povrede/ozljede.

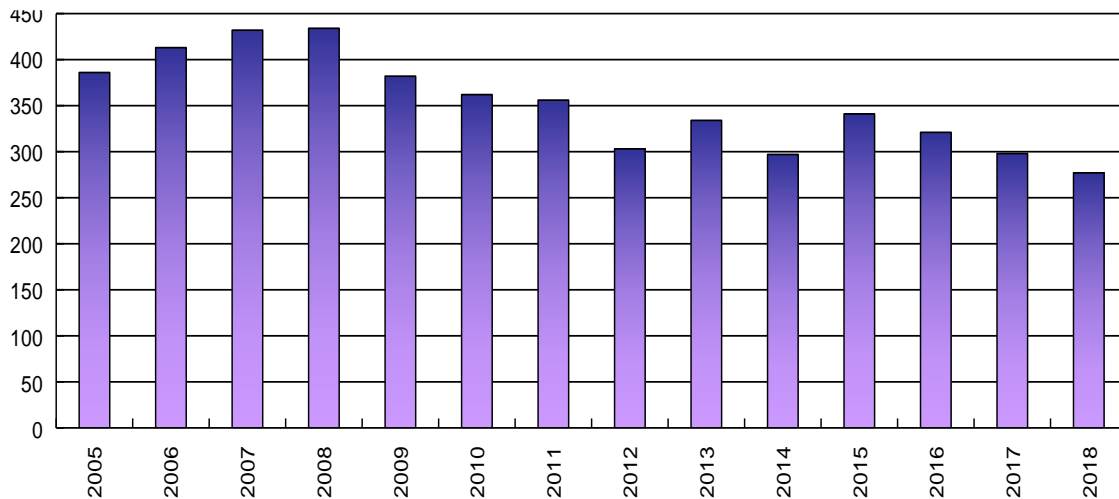
Smanjenje ukupnog broja saobraćajnih/prometnih nezgoda u BiH u protekloj 2018. godini nažalost nije dovelo do smanjenja već naprotiv do povećanja broja teže povrijeđenih/ozlijeđenih za **452** lica/osobe, odnosno za **2,8 %**, kao i broja lakše povrijeđenih/ozlijeđenih za **129** lica/osoba, odnosno za **1,5 %**, dok se broj poginulih u saobraćajnim/prometnim nezgodama na bosanskohercegovačkim cestama smanjio za **21** lice/osobu, odnosno za **7,05%**. Detaljan prikaz broja saobraćajnih/prometnih nezgoda sa posljedicama dat je u sljedećoj tabeli:

PODRUČJE	UKUPAN BROJ SN			BROJ POGINULIH LICA/OSOBA			BROJ TEŽE POVRIJEĐENIH/OZL. LICA/OSOBA			BROJ LAKŠE POVRIJEĐENIH/OZL. LICA/OSOBA		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018
FEDERACIJA BIH	29.477	27.689	25.771	185	172	141	1.077	930	950	6.409	5.880	5.772
REPUBLIKA SRPSKA	9.783	9.637	10.634	130	115	130	703	646	674	2.878	2.540	2.782
DISTRIKT BRČKO	283	302	267	6	11	6	29	32	29	92	201	196
UKUPNO	39.543	37.628	36.672	321	298	277	1.809	1.608	1.653	9.379	8.621	8.750

Tabela 3. Posljedice saobraćajnih/prometnih nezgoda

U saobraćajnim/prometnim nezgodama na putevima/cestama širom BiH u toku protekle godine u prosjeku je svaki dan zabilježeno više od **100** saobraćajnih/prometnih nezgoda u kojima je teže povrijeđeno/ozlijeđeno nešto više od **4** lica/osoba, lakše više od **24** lica/osobe, dok je skoro svaki dan smrtno stradalo **1** lice/osoba. Prosječna smrtnost u saobraćajnim/prometnim nezgodama u BiH iznosi nešto više od **7** poginulih na **1000** saobraćajnih/prometnih nezgoda.

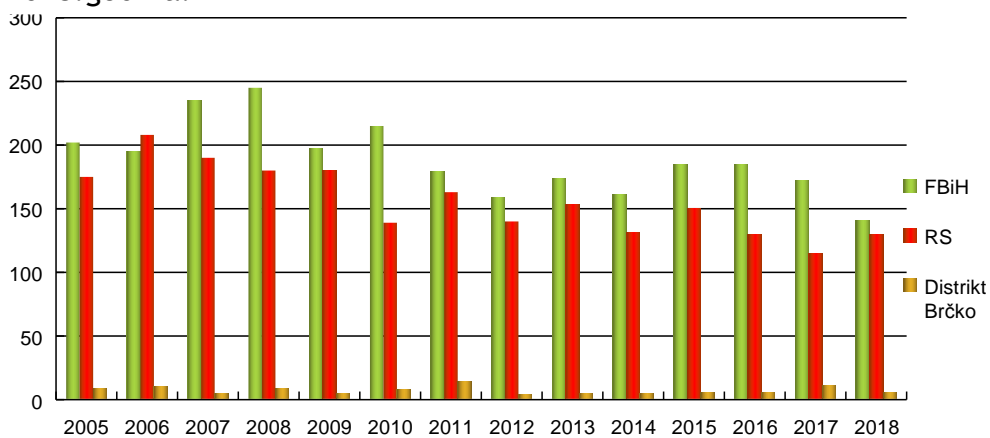
Na sljedećem dijagramu prikazano je kretanje ukupnog broja poginulih lica/osoba u saobraćajnim/prometnim nezgodama za period 2003-2018.godina:

Dijagram 1. Grafički prikaz ukupnog broja poginulih osoba u saobraćajnim/prometnim nezgodama u BiH u periodu 2003 - 2018. godina.

Tokom protekle 2018. godine u saobraćajnim/prometnim nezgodama u Federaciji BiH je poginulo **141** lice/osoba, što je za **31** lice/osobu manje, odnosno za **18,0%** u odnosu na 2017. godinu i predstavlja **50,9%** od ukupnog broja poginulih u saobraćajnim/prometnim nezgodama u BiH. U Distriktu Brčko tokom protekle godine poginulo je **6** lica/osoba, dok se broj poginulih lica/osoba u saobraćajnim/prometnim nezgodama u Republici Srpskoj povećao na **130** poginulih, što u odnosu na 2017.godinu predstavlja povećanje za **15** poginulih lica/osoba, odnosno **13,04%**, i predstavlja **36,9%** od ukupnog broja poginulih u saobraćajnim/prometnim nezgodama u BiH.

Na sljedećem dijagramu dat je prikaz broja poginulih lica/osoba u saobraćajnim/prometnim nezgodama po entitetima/distriktu za period 2003-2018.godina:

Dijagram 2. Grafički prikaz ukupnog broja poginulih lica/osoba u saobraćajnim/prometnim nezgodama po entitetima u periodu 2003 - 2018. godina.

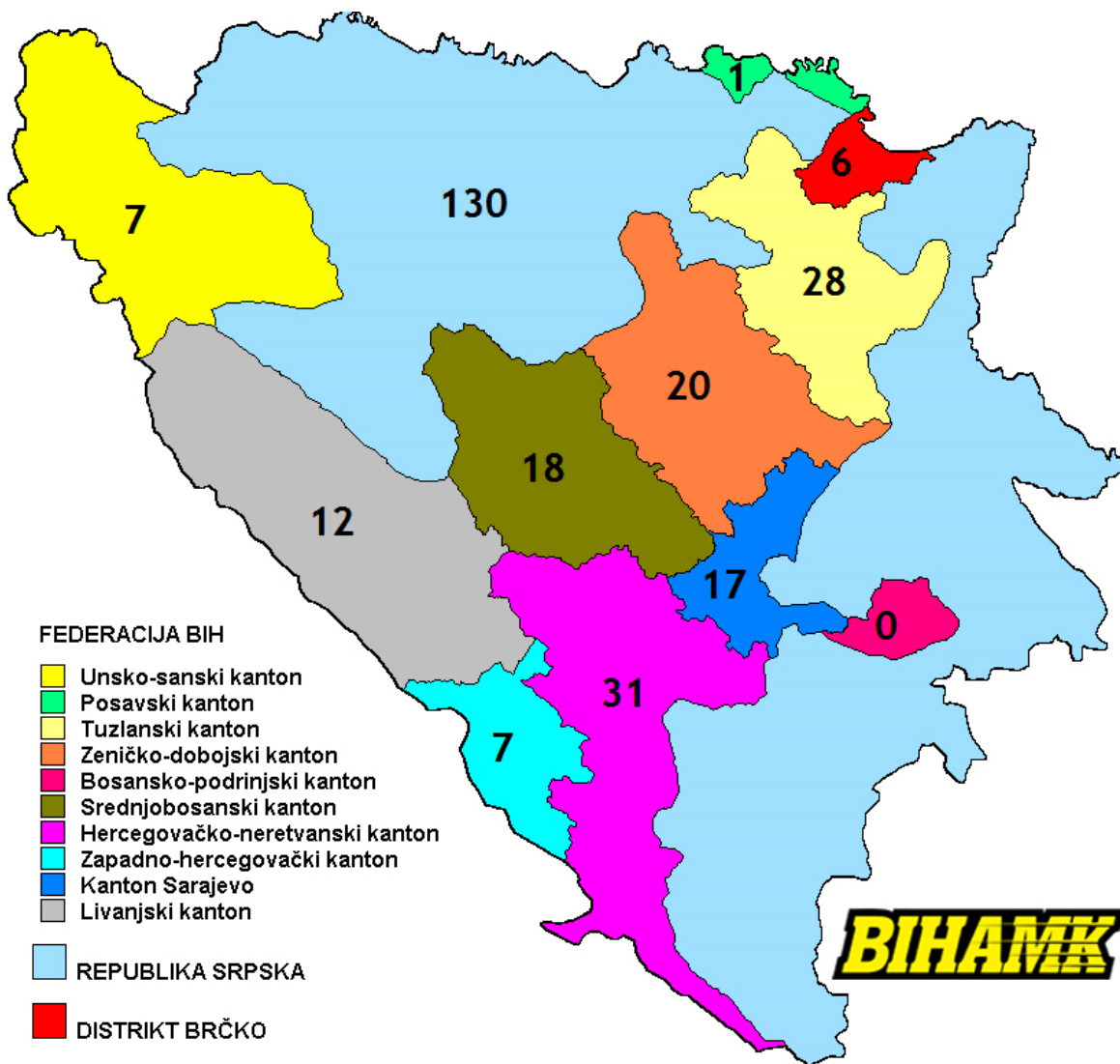
Detaljan prikaz broja saobraćajnih/prometnih nezgoda sa posljedicama po kantonima u Federaciji BiH dat je u sljedećoj tabeli:

PODRUČJE	UKUPAN BROJ SN			BROJ POGINULIH LICA/OSOBA			BROJ TEŽE POVRIJEĐENIH/OZL. LICA/OSOBA			BROJ LAKŠE POVRIJEĐENIH/OZL. OSOBA/ LICA		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018
Kanton Sarajevo	11.367	10.438	9.258	21	14	17	199	141	153	1.020	894	859
SBK	3.374	3.260	3.023	13	24	18	110	116	116	482	525	406
BPK	59	40	73	1	2	0	4	6	2	29	26	16
Posavski kanton	238	248	232	2	4	1	24	24	34	71	82	70
ZHK	733	665	770	16	7	7	37	22	26	453	394	434
HNK	2.325	2.016	1.904	22	38	31	136	131	111	894	683	673
USK	3.188	3.021	2.439	24	12	7	145	114	130	774	707	772
Tuzlanski kanton	2.890	2.984	3.132	36	43	28	189	205	182	1.729	1.749	1.716
ZDK	4.495	4.251	4.202	38	21	20	187	135	160	796	697	704
Kanton 10	708	766	738	12	7	12	46	36	36	161	123	122
FEDERACIJA BiH	29.377	27.689	25.771	185	172	141	1.077	930	950	6.409	5.880	5.772

Tabela 4. Posljedice saobraćajnih/prometnih nezgoda po kantonima u FBiH za period 2016 - 2018.

Ukoliko posmatramo naprijed navedene podatke uočićemo da je u Sarajevskom, Kantonu 10 i Zapadnohercegovačkom kantonu došlo do povećanja broja stradalih u saobraćajnim/prometnim nezgodama, dok je u ostalim kantonima primjetno smanjenje broja stradalih u saobraćajnim nezgodama.

Na slici 2. prikazan je broj poginulih lica/osoba u saobraćajnim/prometnim nezgodama po entitetima/distriktu, kao i kantonima u Federaciji BiH.

Slika 2. Broj poginulih lica/osoba u saobraćajnim/prometnim nezgodama po entitetima, distriktu, kao i kantonima u Federaciji BiH

UZROCI I MJESTO NASTANKA SAOBRAĆAJNIH/PROMETNIH NEZGODA

Veliki broj saobraćajnih/prometnih nezgoda na našim putevima/cestama, između ostalog, rezultat je nepoštivanja saobraćajnih/prometnih pravila i propisa, kao i niskog nivoa saobraćajne/prometne kulture većeg broja učesnika/sudionika u saobraćaju/prometu.

Nepropisna brzina i brzina neprilagođena uslovima/uvjetima na putevima/cestama su jedan od najčešćih uzročnika izazivanja saobraćajnih/prometnih nezgoda (oko 24,3%), slijede saobraćajne/prometne nezgode nastale pod uticajem alkohola i drugih opojnih sredstava, zatim nezgode koje su rezultat radnji vozilom u saobraćaju/prometu, te ostali uzroci koji podrazumijevaju nepoštivanje saobraćajne/prometne signalizacije, nepovoljne uslove/uvjete na putu/cesti itd. Među pogreškama vozača u gradskim uslovima/uvjetima saobraćaja/prometa treba izdvojiti i vožnju na nedovoljno udaljenosti - odstojanju između vozila.

Najveći broj saobraćajnih/prometnih nezgoda zabilježen je na ulicama u naselju (37,44%), a zatim na magistralnim putevima/cestama (29,9%), onda slijede lokalni (18,35%), pa regionalni putevi/ceste (9,88%), itd.

ZAKLJUČAK

Posmatrajući i upoređujući podatke u proteklih 16 godina (2003 - 2018. godina) o broju saobraćajnih/prometnih nezgoda i njihovim posljedicama, vidljivo je da je broj saobraćajnih/prometnih nezgoda, kao i stradalih u više navrata opadao i rastao, ali da je trend smanjenja broja saobraćajnih/prometnih nezgoda i nastradalih lica/osoba započeo tokom 2017. godine, nastavljen i tokom 2018. godine. Tako se u posljednje dvije godine broj saobraćajnih/prometnih nezgoda smanjio za značajnih 2.291 nezgodu, odnosno za 5,79%.

Ono što je najznačajnije jeste da je sa smanjenjem broja saobraćajnih/prometnih nezgoda došlo i do smanjenja posljedica saobraćajnih nezgoda, pa je tako broj poginulih lica/osoba u 2017. godini manji za 23 lica/osoba odnosno za 7,17 % lica/osoba u odnosu na 2016.godinu i za 21 lice/osobu u 2018. godini odnosno za 7,05% u odnosu na 2017. godinu, dok je broj teže povrijeđenih/ozlijeđenih tokom posljednje dvije godine smanjen za 156 lica/osobe, odnosno za 8,6 %, kao i broj lakše povrijeđenih/ozlijeđenih za 629 lica/osoba, odnosno za 6,7 %.

Sagledavajući naprijed navedeno s posebnim osvrtom na činjenice da iako je tokom protekle godine smanjen broj saobraćajnih/prometnih nezgoda, kao i broj poginulih u nezgodama, ipak se može zaključiti da je stanje drumskog/cestovnog saobraćaja/prometa u našoj zemlji i dalje

nezadovoljavajuće i da se nalazimo pri samom vrhu ljestvice po smrtnosti u saobraćaju/prometu. Tako je tokom protekle godine **stopa smrtnosti u Bosni i Hercegovini iznosila 72 poginula lica/osobe na milion stanovnika¹** što je daleko od prosjeka u EU (49 poginulih/milion stanovnika).

¹ Prema podacima Agencije za statistiku BiH u BiH živi 3.843.126 stanovnika
http://www.bhas.ba/?option=com_content&view=article&id=52&itemid=80&lang=ba